

กฎหมายการให้รัฐเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันในสหราชอาณาจักร
Law Authorizing a State to Access or Obtain Information of People
Communication in United Kingdom*

รัฐสภา จูรีมาศ, ดิสพล จันศิริ, ณัชชญา ทองจันทร์

สุรวุฒิ ศิริบรรณากุล, เนตรชลิสา โตวงศ์**

Rattasapa Chureemas et al. **

บทคัดย่อ

ปัจจุบันอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันนั้นสามารถพบเห็นได้ในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศยุโรป ที่มีการออกมาตรการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ สามารถกระทำการเพื่อเข้าถึงหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการติดต่อสื่อสารของบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศนั้น โดยมุ่งกระทำเพื่อหาแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่รัฐตนได้ อาทิ การติดต่อสื่อสารในลักษณะที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อาชญากรรมร้ายแรง หรือความปลอดภัยสาธารณะของประชาชน

* บทความนี้สรุปจากโครงการศึกษาวิจัยการให้รัฐเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันในสหราชอาณาจักร, รัฐสภา จูรีมาศและคณะ ได้รับทุนสนับสนุนในการศึกษาวิจัยจากสถาบันพระปกเกล้า, 2562.

** รัฐสภา จูรีมาศ (ผู้ดำเนินการหลัก) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ดร. ดิสพล จันศิริ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัชชญา ทองจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, สุรวุฒิ ศิริบรรณากุล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, นางสาวเนตรชลิสา โตวงศ์ ที่ปรึกษากฎหมายอิสระ

** Rattasapa Chureemas (Corresponding Author), Lecturer's Responsible to the Bachelor of Laws Program, School of Social Science, Srinakharinwirot University; Dr. Disaphol Chansiri, Lecturer's Responsible to the Master of Laws Program, School of Law, Assumption University; Assistant Professor Nachatchaya Thongjan, Assistant Dean to Administrative Affairs, School of Law, Assumption University; Surawut Siribannakul, Assistant Dean to Student Affairs, School of Law, Assumption University; Miss Nethshalyssa Towong, Independent Legal Consultant.

จากการศึกษาพบว่าในแต่ละประเทศนั้นมีกฎหมายและข้อกำหนดในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สื่อสารที่แตกต่างกัน ในการให้อำนาจแก่บุคคลเพื่อกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย ภายใต้การสร้างสมดุลระหว่างอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบัน ในประเด็นการเข้าถึงหรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารถึงกันนั้น ยังพบว่าไม่มีความชัดเจนในการกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งยังไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อีกประการหนึ่ง

ทั้งนี้ ในหลายประเทศรวมทั้งสหราชอาณาจักร ได้กำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการให้อำนาจหรือรับรองอำนาจแห่งรัฐในการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลที่สื่อสารกัน ตลอดจนสิทธิในการสอดแนม (Surveillance) ข้อมูลดังกล่าวด้วย ซึ่งกำหนดไว้ในกระบวนการสอบสวนและสืบสวน (Investigatory Powers) โดยเจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง การศึกษากฎหมายของสหราชอาณาจักรย่อมนำไปสู่การสร้างกฎหมายอันเป็นแบบแผนในการให้อำนาจแก่รัฐเพื่อเข้าถึงหรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารถึงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การสอบสวน, การสืบสวน, การสอดแนม, การสกัดข้อมูล

Abstract

Nowadays, the authority to access or obtain information of people communication in the state, especially the Europe union have issued the authorities' measure for government officer or government sector who access or obtain information of people communication in those states. Additionally, the aim for finding the various approaches or measures to protect the damage can appear to the government sector. For instance, the communication in term of affecting national security, economic stability, the serious crime, and public safety for people.

From the research, the researcher found that each State has its own law and regulation to access different information of people communication, which entitles the authority to access legally. Moreover, under controlling the balance between the powers to access information of people communication and protecting the personal information of people. From the research of Thai studying currently, the issue of access or obtain

information of people communication has not been appeared for the measurement and the method for using the legal clearly.

Additionally, many states include the United Kingdom has recognized the law which related to giving the power or certify the state to access or obtain information of people communication along with the right of detect (Surveillance) for the information. Also, it has been identified in the process of investigation (Investigatory Powers) by the related government officer. Studying in the United Kingdom law will lead the tradition of using its law to access and obtain information of people communication efficiently.

Keywords: Inquiry, Investigation, Surveillance, Interception

บทนำ

การอนุญาตให้รัฐกระทำการเข้าถึงหรือกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารถึงกันนั้น ย่อมเสมือนเป็นการยอมรับการให้อำนาจแก่รัฐในการล่วงล้ำถึงข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไม่เหมาะสม อันเป็นสิทธิเสรีภาพของประชาชนขั้นพื้นฐานในการที่จะติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลอันเป็นหนึ่งในหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งได้รับรองโดยองค์การสหประชาชาติ ที่จะต้องได้รับความคุ้มครอง หรือกระทำการภายใต้การควบคุมอย่างเคร่งครัด¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารถึงกันในลักษณะการเข้าถึงในเนื้อหาของสื่อสาร (Content) ที่เป็นลักษณะเข้าถึงรายละเอียดของข้อความในการสื่อสารของบุคคลนั้นด้วย

จากการศึกษาพบว่าในแต่ละประเทศนั้นมีกฎหมายและข้อกำหนดในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารที่แตกต่างกัน ในการให้อำนาจแก่บุคคลเพื่อกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การกระทำเพื่อเข้าถึงข้อมูลติดต่อสื่อสารของบุคคลจำเป็นต้องวางมาตรการเพื่อลดโทษการเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบ ซึ่งโดยเฉพาะการรักษาความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ประเด็นที่จำเป็นต้องพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างความสมดุลระหว่างอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลสื่อสารกัน

¹ Privacy and Human Right, An International Survey of Privacy Laws and Practice, <http://gilc.org/privacy/survey/intro.html>, (last visited 12 December 2018).